

HOE NEEM JE EEN CORRECT MONSTER?

Salmonella: de uitslag begint al voor de stal

Salmonella lijkt onlosmakelijk verbonden met de pluimveehouderij. Nog niet eens zo zeer door het imago dat alle salmonella van kippen afkomt, dan wel door alle maatregelen die in de sector zijn ingesleten om salmonella te bestrijden en risico's voor mensen te verminderen. Een belangrijk onderdeel van deze maatregelen is het bemonsteren van de stal. Maar hoe neem je een correct monster en verminder je de kans op een vals-positieve uitslag?

Door de salmonella-status van het koppel te bepalen, kunnen producten van salmonella-besmette koppels (zoals eieren) apart worden verwerkt en eventueel nabewerkt. Daardoor wordt verticale verspreiding voorkomen en veilig voedsel aan de consument geleverd. Omdat (een deel van) de kosten van deze verwerking bij de pluimveehouder terecht komt, heeft een positieve uitslag een behoorlijke invloed op de bedrijfsvoering en het financiële resultaat. Bij leghennen bestaat in sommige

gevallen nog de mogelijkheid om een positieve uitslag te verifiëren. Bij vleeskuikens en vermeerderingsdieren is deze mogelijkheid er niet.

Het is daarom belangrijk om tijdens de monsternamen en in het laboratorium de kans op kruisbesmetting of monsterverwisseling zo klein mogelijk te maken. Salmonella-infecties kun je meestal niet aan de dieren zien en het is best mogelijk dat één van de stallen of de bedrijfsomgeving is besmet.

Hoe begin je?

Een hygiënische monsternamen begint altijd met schoon en aseptisch of steriel monstermateriaal. Bewaar dit dus niet op een stoffige plank, maar in een schone kast en was je handen voordat je met de monsternamen begint. Merk de monsterpot of -zak met het bedrijfsnummer, stalnummer en de datum van de monsternamen, zodat altijd is te achterhalen uit welke stal het monster komt. ►

Als verificatie niet mogelijk is, wordt een hygiënische monstername extra belangrijk om een onjuiste uitslag te voorkomen.

Ga daarna naar de stal en trek over de drempel heen (dus terwijl je de stal binnenstapt) schone, stalspecifieke laarzen of overlaarzen aan en desinfecteer je handen of trek handschoenen aan. Doe daarna de overschoenen aan en loop het rondje. In de stal doe je de overschoenen in de monsterpot of -zak en sluit je deze. Leg de pot(ten) of zak(ken) buiten de stallen neer. Desinfecteer opnieuw je handen en ga daarna op dezelfde manier door met de volgende stal. Voorkom dat het monstermateriaal van de volgende stal wordt besmet vanuit de vorige stal.

Klaar met monstername, en dan?

Klaar met monsters nemen? Verzamel dan de monsters en maak ze eventueel aan de buitenkant schoon. Als er mest of stof op de monsterpot/-zak zit, kan dit leiden tot kruisbesmetting of zelfs besmetting van de laborant bij het hanteren van de monsters. Dat wil je voorkomen, voor jezelf en ook voor anderen. Verpak daarna de monsters in een tweede, lekvrije zak, eventueel per stal en per bedrijf om de monsters bij elkaar te houden en verzend ze met een volledig ingevuld inzendformulier (niet bij de monsters in) naar het laboratorium.

Kruisbesmetting in het lab voorkomen

Ook binnen het laboratorium wordt een belangrijk deel van de werkwijze bepaald door het voorkomen van kruisbesmetting. Wij hebben een grote voorkeur voor monsternamenpotten, maar dat kan per laboratorium verschillen. Met potten is het mogelijk om schoner te werken vanwege de grote en stevige opening. Ze lekken minder snel omdat ze goed afsluitbaar zijn en vallen minder

Ook dit is geen juiste manier van het insturen van een salmonellamonster

snel om. Bovendien worden aparte ruimten gebruikt voor de verschillende stappen van het onderzoek. Uiteraard worden alle potten en platen individueel gemerkt en wordt voor elk monster apart steriel materiaal gebruikt. Om hygiënisch werken in het laboratorium te controleren worden twee controlemonsters meegenomen. De positieve controle bestaat uit een aparte salmonella-stam die opvalt als deze in andere monsters terecht komt. De negatieve controle is een blanco monster, als daar salmonella in groeit is er duidelijk sprake van kruisbesmetting. Het invoeren van de uiteindelijke uitslag wordt ook nog eens gecontroleerd om invoerfouten te voorkomen.

Wij doen ons best om tot een juiste uitslag te komen. Maar dat begint al in de stal. Juist omdat de salmonella-aanpak succesvol is en de meeste resultaten negatief zijn, blijven fouten vaak onopgemerkt. Zo is het gemakkelijk om van stal naar stal te sloffen. Meestal gaat dat goed, maar als de eerste stal toch is besmet kan kruisbesmetting naar de andere monsters optreden. Als verificatie niet mogelijk is, wordt een hygiënische monstername extra belangrijk om een onjuiste uitslag te voorkomen. ■